

PREDSJEDNIŠTVO MEĐUNARODNOG VIJEĆA FSR-A

PROJEKT TRAJNE FORMACIJE

MJESEČNA TEMA

PROSINAC 2010. – GODINA 1 – Br. 12

I. DIO: MJESEČNA TEMA

Tema II-6: *Osjećaj pripadnosti Franjevačkom svjetovnom redu*

Emanuela De Nunzio, FSR: *Pripadnost FSR-u* (Zaključci)

Autor sažetaka i pitanja: Ewald Kreuzer, FSR

Osjećaj pripadnosti je osnova pravog bratstva/sestrinstva. U doba individualizma, moramo ponovno otkriti značenje i vrijednost FSR-a i Franjevačke obitelji gdje se svi brinu jedni za druge. **Pripadnost FSR-u** poziva svakoga od nas da bude suodgovoran za njegovu dobrobit i rast.

Kako bi pripadnost bratstvu trebalo živjeti. Naše *Generalne konstitucije* u članku 30,2 kažu: “Osjećaj suodgovornosti članova zahtijeva osobnu nazočnost, svjedočenje, molitvu, djelatnu suradnju prema mogućnostima pojedinaca kao i eventualne obveze u animiranju bratstva.”

Važno je naglasiti da FSR nije samo jedna skupina u župi koja može prestati postojati kada se promijeni vodstvo unutar župe. Naš Red je institucionalno tijelo koje ima osamstoljetnu povijest, a koje je kroz to vrijeme donosilo svijetu poruku svoga utemeljitelja, svetoga Franje. Mnogi svjetovni franjevci postali su veliki sveci.

Pripadnost i poslanje. Pozvani smo naglasiti osjećaj zajedništva i suodgovornosti unutar FSR-a i unutar cijele Crkve. Idimo naprijed donoseći svijetu Radosnu vijest, imajući na umu da nismo samo dobrotvorna ustanova, ali izbjegavajući bilo kakav stav ponosa ili nadmoći.

Novi oblici djelovanja. Danas, naše kršćanske dužnosti traže:

- **društveno-političku formaciju.** U svjetlu dokumenta Drugog vatikanskog sabora *Gaudium et spes* i najnovijega socijalnog učenja Crkve, te općenito drugoga dijela enciklike *Deus Caritas est*, prve socijalne enciklike Benedikta XVI.
- **nove načine djelovanja** na sljedećim područjima: 1) **dragovoljno služenje** koje nudi svijetu valjani doprinos u *izgradnji “civilizacije ljubavi”* (Benedikt XVI); 2) **pozornost prema mladima** koji su spremni shvatiti svoju *“hrabrost da žive i služe”*, ali trebaju one koji će ih pratiti u njihovu traženju lica Kristova; 3) ponovno potaknuto **poštovanje stvorenoga**; 4) konkretan i aktivan angažman na području **ekumenizma i međureligijskog dijaloga** i 5) **misijsko poslanje među ljudima** koje nije ograničeno samo na Svjetski dan misija ili našu ekonomsku potporu.

Aktivan život i unutarnji život. Naš aktivan život mora se hraniti bogatim unutarnjim životom koji se odgaja svakoga dana kroz stalan, osoban i angažiran dijalog i odnos ljubavi s našim nebeskim Ocem.

Značenje znaka. Znak “Tau” koji je sveti Franjo izabrao, a koji mi franjevci nosimo, predstavlja naše prihvaćanje križa i našu sposobnost i volju da živimo u skladu s njim. On predstavlja vrijeme u kojemu se naša slabost pretvara u spasenje po milosti Kristovoj. Predstavlja vrijeme osobnoga spasenja za svakoga od nas, kao i vrijeme sveopćega spasenja za zajednicu vjernika, pozvanih da imaju srca otvorena za bratski dijalog, te da budu pozorni jedni prema drugima i prema Bogu.

Neke upute u djelovanju:

Možemo razvijati osjećaj pripadnosti bratstvu i cijelom Franjevačkom svjetovnom redu tako što ćemo postati škola odgoja i svetosti; živeći snažno naše susrete kao “sakrament” bratstva kako bismo posvjedočili crkveno zajedništvo; sudjelujući u apostolskom djelovanju Crkve i time što ćemo biti nazočni u svijetu u svjetlu socijalnog nauka Crkve.

Također je važno uzeti u obzir međunarodnu dimenziju našega Reda pojačavajući komunikaciju unutar Reda i većem znanju jednih o drugima te međusobnom upoznavanju, kao i aktivnim doprinosom u radu franjevaca na međunarodnoj razini i surađujući s pokretima i institucijama koje imaju isti cilj. (*GK FSR-a* 18,3; 23,1).

Pitanja za razmišljanje i raspravu u bratstvu

- 1) Gdje vidite mogućnosti za svjetovne franjevce da budu “glasnici radosti i nade” (*GK FSR-a* 26)?

2) Kako vi osobno živite vaš “osjećaj pripadnosti Franjevačkom svjetovnom redu?”

II. DIO: DUHOVNI POGLED

Tema XII: Razmatranje Božjega dolaska među nas:

Pripadati Kristu i živjeti u svijetu

fra Amando Trujillo Cano, TOR

I Riječ tijelom postade i nastani se među nama, i vidjesmo Njegovu slavu, slavu Jedinoga Sina Očeva, puna milosti i istine. (Iv 1,14)

Postoji nešto vezano uz Božić što ni sile ovoga svijeta ne mogu zaustaviti. Na Badnju večer i na Božić bezbrojne obitelji po svijetu okupljaju se u svojim domovima kako bi slavile rođenje jedne jedinstvene osobe, djeteta Isusa, koji je “svjetlost s visina” (Lk 1,78). Župe i druge zajednice vjernika imaju neke od svojih najvećih liturgijskih svečanosti, kako bi na taj način sudjelovale u osobitim milostima ove svetkovine naše kršćanske vjere i kako bi iskazale dobrodošlicu našem Spasitelju u vjeri i ljubavi. Milost Božića omogućuje nam gledanje svijeta kao mjesta gdje je *Bog sišao*, iako mnogo ljudi još uvijek ne zna za Krista ili su zaboravili na njega. U tom smislu, učinci prekida vatre na Božić 1914. između njemačkih i britanskih trupa u Flandriji su simbolični. Ipak, svjesni smo rastućih pokušaja “otimanja” kršćanskoga smisla proslave, kroz agresivnu komercijalizaciju, otvoreni sekularizam i druge ideologije. Jako je važno za sve kršćane da svake godine traže iskustvo Božića koje će imati svoje značenje i koje nas može staviti u doticaj s otajstvom utjelovljenja Sina Božjega, kako bismo se mogli mijenjati njegovom obnovljenom milošću.

Ako je smisao Božića djelomično nejasan u mnogim dijelovima svijeta i u brojnim umovima i srcima, to može biti i zbog toga što mnogi kršćani ne pripremaju sebe, svoje obitelji i zajednice na primanje uzvišenoga dara od Boga, *Očeva Jedinorođenca, puna milosti i istine*. Liturgijsko razdoblje adventa ima za cilj da nam pomogne u ostvarenju ove nakane. Tijekom ovoga razdoblja, mesijanski proroci ponovno govore svijetu kako bi probudili našu nadu u nezamislivu Božju budućnost, za koju vjerujemo da će doći slomljenome čovječanstvu. Glas Ivana Krstitelja iz pustinje izaziva nas da poduzmemo konkretne korake kako bismo pripravili put Gospodinu. Marijina hrabra i svjesna otvorenost silasku Duha Božjega poziva nas da se otvorimo Božjim inicijativama u našem životu i u svijetu, i da ponovno predamo sebe kao zahvalni Božji sluge.

Kako tražimo način da proslavimo Božić na način ispunjen smislom? Franjo iz Asiza je za nas nezamjenjiv putokaz. Kako je on napredovao na svome duhovnome putovanju, sve je više bio usredotočen na Kristovo čovječstvo, i na njegove skromne i trpeće prilike, osobito nakon njegova posjeta Svetoj zemlji 1219. godine. Njegov životopisac Toma Čelanski kaže nam da je “*poniznost utjelovljenja i ljubav muke toliko zaokupljala njegov um... do te mjere da je jedva mislio na bilo što drugo*” (1Čel 84). U Franjinom drugom životopisu, Čelanski tvrdi da je Siromašak smatrao rođenje Isusa Krista “*svečanošću nad svečanostima*” i da ju je slavio “*s neizrecivom željom nad svim drugim svečanostima*” jer je Bog postao “*maleno dijete*” da bi spasio ljudski rod. Sam Franjo je o Sinu Božjemu rekao: “*Bio je bogat toliko da se to ne može izmjeriti, a ipak su on i njegova sveta Majka izabrali siromaštvo*” (2Čel 5). Na Božić 1223., Franjo je organizirao prikaz scene betlehenskog rođenja u maloj pećini u Grecciu, uz pomoć svoga prijatelja Ivana te sudjelovanje braće i mnoštva ljudi koji su nosili svijeće i baklje (usp. 1Čel 84-87). *Legenda maior* svetoga Bonaventure dodaje da je Franjo prethodno dobio Papino dopuštenje da proslavi obred na ovakav način i da je “*imao pripremljene jaslje sa sijenom i vola i magarca*” (LM X,7). Životopisci opisuju večernju proslavu punu velikoga svjetla i radosti za sve ljude, pa čak i životinje, u kojoj je pjevanje braće i okupljenoga mnoštva odjekivalo među drvećem. Ova je prigoda za Franju bila iskustvo radosnoga razmatranja *betlehenskoga Djeteta* i pomogla mu je ponovno zapaliti vjeru i predanje u srcima mnogih ljudi. Misa je slavljena “*nad jaslama*”, a Franjo je sudjelovao kao đakon i propovijedao. “*Častila se jednostavnost, uzdizalo se siromaštvo, hvalila se poniznost, a Greccio je učinjen, kao što je bilo, novim Betlehemom*” (1Čel 85). Zanimljivo je primijetiti što je Franjo povezivao s ovom svečanošću: “*Franjo je želio da na ovaj dan bogati nahrane siromašne i gladne i da se volovima i magarcima da veća količina žita i sijena nego što je to uobičajeno*” (2Čel 200).

Proslava ovoga središnjeg otajstva naše vjere trebala bi nam pomoći da sve više cijenimo Božju prisutnost u našoj sredini i veće dostojanstvo dano utjelovljenjem Sina Božjega različitim stvarnostima stvaranja i vjere, uključujući i naše suputnike na putovanju života i povijesti. “*Stoga neka svjetovni franjevci traže u braći, u Svetome pismu, u Crkvi i liturgijskim činima živu i djelotvornu Kristovu osobu.*” (Pravilo FSR-a 5) U svojoj nedavnoj postsinodalnoj Apostolskoj pobudnici *Verbum Domini*, Papa Benedikt XVI osvrće se na univerzalan prostor Božje riječi u ekonomiji spasenja: “*Riječ dolazi od Oca, dolazi među nas i potom se vraća Ocu da bi sa sobom ponijela sve što je stvoreno u njemu i za njega*” (VD 121).

Pitanja za razmišljanje i raspravu u bratstvu

1) Koji su suvremeni izazovi s kojima se suočavate u proslavi Božića u njegovu punom smislu?

2) Što je vama pomoglo da bolje slavite rođenje našega Gospodina?

III. DIO: SOCIJALNI NAUK CRKVE

II. cjelina: Kompendij socijalnog nauka Crkve

Ulomke i pitanja priredio fra Amando Trujillo Cano, TOR

Dio 9 (od 9): PUT LJUBAVI

204. Među krjepostima u cjelini, a posebno između krjeposti, društvenih vrijednosti i ljubavi, postoji duboka povezanost koja se uvijek mora u potpunosti priznavati. Ljubav, često sužena na odnos fizičke bliskosti ili ograničena samo na subjektivni vid djelovanja prema drugima, mora biti revidirana u skladu sa svojom autentičnom vrijednošću kao najviši i univerzalni kriterij cijele društvene etike. Među svim putovima, čak i oni po kojima se kročilo kako bi se odgovorilo na uvijek nove oblike suvremenih socijalnih pitanja, "najizvršniji način" (usp. 1Kor 12,31) je onaj koji je označila ljubav.

205. Iz unutarnjega vrela ljubavi rađaju se i rastu vrijednosti istine, slobode i pravde (...) Ove vrijednosti čine stupove koji daju snagu i dosljednost građevini života i djela: to su vrijednosti koje određuju kvalitetu svakog socijalnog djelovanja i ustanove.

206. Ljubav pretpostavlja i nadmašuje pravdu, koja "mora pronaći svoje ispunjenje u milosrđu". Ako je pravda "sama po sebi pogodna za "arbitriranje" među ljudima uzimajući u obzir međusobnu raspodjelu stvarnih dobara na pravičan način, ljubav i samo ljubav (uključujući i dobrostivu ljubav koju zovemo "milosrđe") je sposobna povratiti čovjeka samome sebi." Međuljudski odnosi ne mogu se upravljati samo mjerom pravde: (...) određeno je povijesno iskustvo, među ostalim stvarima, dovelo do formulacije koja kaže: *summum ius, summa iniuria.*" Zapravo, "u svakome području međusobnih odnosa pravda mora, da tako kažemo, biti "popravljen" do određene mjere tom ljubavlju koja je, kao sveti Pavao kaže, "strpljiva i dobrostiva" ili, drugim riječima, posjeduje karakteristike one milosrdne ljubavi koja čini bit Evanđelja i kršćanstva."

207. ... Samo ljubav, u svojoj kvaliteti kao "oblik krjeposti", može poticati i oblikovati društveno međudjelovanje, pomičući ga prema miru, u kontekstu svijeta koji je složeniji nego ikada. Ipak, da bi se sve ovo moglo dogoditi, potrebno je brinuti o tomu da se ljubav pokaže ne samo u svojoj ulozi poticanja na pojedinačna djela, nego da bude i snaga sposobna nadahnuti nove načine pristupa problemima današnjega svijeta, temeljitoj obnovi struktura i društvenih organizacija i, iz svega toga, pravnoga sustava. S toga gledišta, ljubav postaje karakterističan način društvenog i političkog milosrđa...

208. Društveno i političko milosrđe se ne iscrpljuje u odnosima među pojedincima nego se širi u mrežu koja se oblikuje od tih odnosa, preciznije, na društvenu i političku zajednicu; utječe na njihov kontekst težeci za višim dobrom zajednice u cijelosti (...) Nesumnjivo je djelo ljubavi, djelo milosrđa, kojim odgovaramo ovdje i sada na stvarne i zahtijevajuće potrebe našega bližnjeg, ali je jednako tako nužno i djelo ljubavi koje teži za tim da se organizira i izgradi društvo u kojemu se nečiji bližnji neće naći u siromaštvu, posebno kada to postane situacija s kojom se mora boriti ogroman broj ljudi ili cijele skupine stanovništva, i kada poprimi razmjere pravog svjetskog društvenog problema.

U svojoj enciklici *Ljubav u istini*, papa Benedikt XVI razvija unutarnju vezu između milosrđa i istine, produbljujući nauku *Kompendija* i pozivajući nas da oslobodimo milosrđe od iskrivljivanja koja je stvorila naša suvremena kultura. Evo nekih značajnih odlomaka te enciklike:

2. Milosrđe je u srcu socijalnoga nauka Crkve. Svaka odgovornost i svaka obveza izrečena kroz taj nauku proizlazi iz milosrđa koje, u skladu s Isusovim učenjem, predstavlja sintezu cijeloga Zakona (usp. Mt 22,36-40). (...) *sve ima svoje podrijetlo u Božjoj ljubavi, sve je ona oblikovala, sve je prema njoj usmjereno...*

3. ... Istina je svjetlo koje daje značenje i vrijednost milosrđu. Ono je i svjetlo razuma i svjetlo vjere, kroz koje um dostiže naravnu i nadnaravnu istinu milosrđa: shvaća njegovo značenje kao dar, prihvaćanje i zajedništvo (...) U kulturi bez istine (...) riječ "ljubav" je zloupotrijebljena i iskrivljena do te mjere da počinje značiti upravo suprotno. Istina oslobađa milosrđe ograničenja emocionalnosti koja ga lišava sadržaja odnosa i društvenog sadržaja, kao i od fideizma koji ga lišava ljudskog i univerzalnog životnog prostora. U istini, milosrđe se odražava u osobnoj i javnoj dimenziji vjere u Boga Biblije, koji je i *Agape* i *Logos*: Milosrđe i Istina, Ljubav i Riječ.

Pitanja za promišljanje i raspravu u bratstvu

- 1) Što moje bratstvo može učiniti kako bi ljubav bila revidirana... kao najviši i univerzalni kriterij cijele društvene etike?
- 2) Koji su načini na koje moje bratstvo i ja možemo ostvariti društveno i političko milosrđe?
- 3) Kako moje bratstvo i ja možemo doprinijeti oslobađanju milosrđa od ograničenja koja mu je nametnula naša kultura?